

Sosiaali- ja terveystoimialan yksiköille

IKÄÄNTYNEIDEN PÄIVÄTOIMINTA

Voimassa	20.8.2021- 20.8.2031
Kumoo	lääkkäiden henkilöiden päivätoiminta PYSY098 (17.12.2018)
Luokka	Ydintoiminta
Asiasanat	päivätoiminta, ydintoiminnot, ikääntyneet, ikääntynyt

1. Ikääntyneiden päivätoiminnan määritelmä

Päivätoiminta on ennaltaehkäisevää ja kuntoutumista tukevaa toimintaa, jolla edistetään kotona asuvien ikääntyneiden 65 vuotta täyttäneiden ja alle 65-vuotiaiden muistisairaiden helsinkiläisten toimintakykyä, henkistä vireyttä ja sosiaalisia suhteita.

2. Päivätoiminnan tavoite

Päivätoiminnan tavoitteena on

- Tukea ensisijaisesti monisairaiden, muistisairaiden ja yksinasuvien ja tarvittaessa omaishoidettavien asiakkaiden ja heidän perheidensä kotona asumista
- Tukea omatoimisuutta ja itsenäistä tai tuettua selviytymistä kotioloissa
- Edistää asiakkaiden hyvinvointia

3. Päivätoiminnan myöntämisperusteet

Päivätoimintaa voidaan myöntää hakijoille, joilla on yksi tai useampi seuraavista perusteista:

- Muistisairaus (diagnosoitu tai muistin alenema, jota tutkitaan)
- Omaishoidon lakisääteisen vapaan korvaaminen
- Kotiutumisen tukeminen
- Muu perusteltu syy, jolla on vaikutusta mielialaan ja psykososiaaliseen hyvinvointiin

- Toimintakyvyn vaje, niin että hakijalla on kohtuuttoman suuria vaikeuksia selviytyä arjessa

Lisäksi asiakkaan pitää olla motivoitunut päivätoimintaan ja hänellä pitää olla voimia osallistua päivän mukanaan tuomiin aktiviteetteihin. Päivätoiminnan kuljetus toteutetaan ryhmäkuljetuksena ilman erillisjärjestelyjä. Tästä syystä matka asunnon sisältä autoon voi kestää maksimissaan 10 minuuttia.

Päivätoimintapäivää ei voi pääsääntöisesti toteuttaa samana päivänä, kun asiakas käyttää muuta sosiaali- tai terveyden huollon palvelua (lyhytaikaishoito, osavuorokausihoito, arviointi- ja kuntoutus, sairaala yms.) ellei se tue asiakkaan kokonaisvaltaista asiakassuunnitelmaa. Päivätoimintaa ei myönnetä jaksottaishoidossa oleville asiakkaille, vaan tälle asiakasryhmälle suositellaan tarvittaessa osavuorokautishoidon käyttöä tutussa jaksottaishoitoyksikössä.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa vammaisten päivätoimintaa järjestetään alle 65-vuotiaille vaikeavammaisille asiakkaille (subjektiivinen oikeus VpL:n mukaan 65-vuotiaaksi asti). Täytettyään 65 vuotta he siirtyvät tarvittaessa Sairaala- kuntoutus ja hoivaosaston päivätoimintaan, jos he täyttävät iäkkäiden henkilöiden päivätoiminnan kriteerit ja heillä on siihen tarve.

Päivätoimintaa ei myönnetä henkilöille, jotka asuvat joko sijoitettuna, itsemaksavina tai palvelusetelin turvin palveluasumisessa. Poikkeuksena ovat viittomakieliset ja kuulo- ja /tai näkövammaiset iäkkäät henkilöt. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä on selvitettävä, onko yksityisessä, tavallisessa palveluasunnoissa (ei ryhmäkodeissa) aktivoivaa asukas- tai virkistystoimintaa, johon asiakas pystyy osallistumaan. Tällöin asiakkaalle ei voida myöntää päivätoimintaa.

4. Päivätoimintahakemusten kiireellisuuden arviointi

Seuraavat asiakkaat ovat päivätoiminnan myöntämisen kannalta ensisijaisia:

- Asiakkaan tilanteen tai toimintakyvyn äkillinen muutos, jolloin tarvitaan nopeita tukitoimia
- Mahdollistetaan kotiutuminen tukipalvelujen turvin sisältäen tarvittavan päivätoiminnan
- Mahdollistetaan asiakkaan joustava siirtyminen erityispalvelua tuottavasta päivätoiminnasta SKH:n omaan päivätoimintaan.
- Intensiivikuntoutus, joka kestää 2-3 kuukautta vähintään kaksi käyntiä/viikko. Tarkoitus on, että asiakas kuntoutuu niin, että hän pystyy siirtymään palvelukeskuksen käyttäjäksi. Asiakkaat ovat esimerkiksi uusia päivätoiminnan

asiakkaita ja/tai sairaalasta kotiutuvia. Tarvittaessa fysio- ja toimintaterapeutti tekee kotikäynnin sisältäen mm. apuvälinetarpeen ja muutostöiden kartoittamiseksi.

5. Päivätoiminnan hakeminen ja päätöksenteko

Asiakas hakee päivätoimintaa asiakasohjausyksiköstä, jossa käynnistetään palvelutarpeen arviointi. Ensisijaisesti hakijana on asiakas itse. Asiakas antaa luvan päivätoiminnan järjestämiseksi tarvittavien tietojensa siirtoon. Hakea voi myös suullisesti, mutta lupa tietojen siirtoon tulee selvittää pyytämällä asiakkaalta kirjallinen lupa tietojen siirtoon. Jos asiakas ei voi esimerkiksi muistisairauden vuoksi antaa lupaa tietojensa siirtoon, luvan voi antaa hoidollinen edunvalvoja tai asiakkaan asioita hoitava lähiomainen, kun hänelle on annettu riittävä informaatio mihin tietoja käytetään ja hän ymmärtää tietojen käyttötarkoituksen.

Jos asiakas ei sairautensa takia ymmärrä hakemisen merkitystä, hakijana voi olla asiakkaan hoidollisten asioiden edunvalvoja tai asia laitetaan vireille viranomaisen toimesta. Asiakkaan tahtoa ja etua on selvitetty (kuuleminen).

Päivätoimintapaikka pyritään järjestämään mahdollisimman pian, viimeistään 3 kuukauden kuluttua päivätoimintapäätöksestä. Päivätoimintapaikkaa odottava asiakas voi aloittaa niin sanottuna varalla olevana asiakkaana.

Kaikille uusille asiakkaille tehdään yksilöllinen palvelutarpeen arviointiin perustuva määräaikainen päätös enintään 12 kuukaudeksi. Kuukautta ennen määräaikaa päivätoiminnan tarve arvioidaan. Uuden asiakkaan päivätoiminta voidaan lopettaa aiemminkin, jos yhteisessä monialaisessa arvioinnissa päädytään siihen, että päivätoiminta ei tue asiakkaan hyvinvointia tai asiakas ei ole motivoitunut päivätoimintaan. Arviointia tehdään yhteistyössä asiakasohjausyksikön omatyöntekijän kanssa.

Ostopalveluyksiköiden asiakkaita koskevat yllä mainitut aikarajat joustavasti, kuitenkin niin, että päätökset päättyvät viimeistään sopimuskauden loppuun mennessä. Palveluseteliasiakkaille tehdään päätökset korkeintaan vuodeksi kerrallaan.

Asiakkaille myönnetään päivätoimintapäiviä yksilöllisen tarpeen mukaan. Usein asiakkaat aloittavat päivätoiminnassa käynnit rytmillä yksi käyntipäivä viikossa. Tarvittaessa voidaan myöntää tilapäisiä lisäkäyntipäiviä.

Hakijalle tarjotaan paikkaa päivätoimintaan enintään kaksi kertaa. Mikäli asiakas ei aloita päivätoimintaa toisella tarjotulla kerralla, tehdään kielteinen päätös asiakkaan

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
<http://www.hel.fi/sote>

Käyntiosoite

Toinen Linja 4 A
Helsinki 53

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

sosiaalijaterveys@hel.fi

ilmoittamalla perusteilla tai sovitaan, että hakemus rauetetaan. Halutessaan asiakas voi laittaa myöhemmin päivätoimintahakemuksen uudelleen vireille.

6. Palvelujen järjestämistapa

Päivätoimintaa järjestetään sekä omana että ostotoimintana. Asiakas voi myös halutessaan valita päivätoiminnan palvelusetelin. Palvelusetelin valittuaan asiakas valitsee itselleen sopivan päivätoimintayksikön hyväksytyjen tuottajien joukosta palse.fi -portaalista.

Jos asiakas on äkillisen sairauden tai muun syyn takia estynyt käyttämään päivätoimintaa paikkaa pidetään hänelle yksi kuukausi. Jos asiakas peruuttaa paikan kaksi kertaa kuukauden aikana ilman terveydellistä perustetta tulee asiakkaalle käynnistää uusi palvelutarpeen arviointi, jossa arvioidaan päivätoiminnan oikea-aikaisuutta suhteessa asiakkaan palvelutarpeeseen. Tarkoitus on etsiä asiakkaalle hänen tarvitsemansa palvelu, eikä hän missään tilanteessa saa jäädä ilman palvelua.

7. Päivätoimintayksiköt

Kaupungin omat päivätoimintayksiköt sijaitsevat eri puolilla kaupunkia joko seniorikeskusten tai palvelutalojen yhteydessä. Yksiköissä on 8-20 paikkaa. Paikat ovat profiloituneet asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden pohjalta. Jokaisella palvelualueella on myös yksityisten palveluntuottajien ostopalvelu- ja palvelupaikkoja. Ostopalvelupaikat kilpailutetaan pääsääntöisesti neljän vuoden välein.

Henkilöstörakenne on omissa päivätoimintapaikoissa moniammatillinen. Päivätoiminnassa työskentelee mm. lähihoitajia, ohjaajia, sairaanhoitajia ja sosiaaliohjaajia sekä fysio- ja toimintaterapeutteja.

Sosiaali- ja terveystoimialan päivätoimintayksiköissä asiakastietojärjestelmänä käytetään Apottia, jonne kirjataan myös toteutuneet asiakkaiden käyntikerrat asiakaslaskutusta ja tilastointia varten.

8. Päivätoiminnan sisältö

Päivätoiminta on kuntouttavaa toimintaa.

Toiminta perustuu asiakkaalle laadittuun yksilölliseen suunnitelmaan, jota tehtäessä huomioidaan muissa palveluissa tehdyt hoitosuunnitelmat sekä liikkumissuunnitelma (kotihoito, sosiaalityö, omaishoito). Päivätoiminta tukee asiakkaan hyvää elämää ja

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
<http://www.hel.fi/sote>

Käyntiosoite

Toinen Linja 4 A
Helsinki 53

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

sosiaalijaterveys@hel.fi

osallisuutta sekä ehkäisee syrjäytymistä. Päivätoiminnassa käytettävät kaikille yhteiset toimintakyky mittarit ovat SPPB ja PWB. Suunnittelussa ja arvioinnissa on mahdollisuuksien mukaan aina mukana asiakas ja/tai hänen läheisensä sekä yhteistyöverkosta.

Päivätoimintaan kuuluu päivätoiminnassa tarjottavat ateriat sekä kuljetus asiakkaan kotoa päivätoimintayksikköön ja takaisin kotiin, mikäli asiakas valitsee päivätoiminnan kuljetuksella. Päivätoiminnan kuljetukset järjestetään ryhmäkuljetuksina yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimialan kuljetuspalveluyksikön kanssa. Yhdensuuntainen kuljetusmatka voi kestää enintään 60 min. Ryhmäkuljetus ei sisällä erityisjärjestelyjä (esim. porraskiipijää tai apukuljettajaa). Jos asiakas tarvitsee kuljetuksen erityisjärjestelyjä, hänet ohjataan hakemaan VpL:n tai SHL:n mukaista kuljetuspalvelua tai hän järjestää kuljetuksen itse. Matka kotoa autoon voi kestää maksimissaan 10 minuuttia.

Muistisairaat asiakkaat haetaan (ja tuodaan) kotoa sisältä asti. Muut asiakkaat tulevat itse ulos auton tullessa, ellei muuta ole sovittu ja asiakkaan kuljetusprofiiliin kirjattu.

9. Päivätoiminnan asiakasmaksut

Päivätoiminnasta peritään käyntipäiviltä asiakasmaksu. Asiakas voi itse valita, haluaako hän edestakaisen kuljetuksen päivätoimintaan. Tällöin asiakasmaksu on suurempi. Jos asiakas osallistuu päivätoimintaan alle 4 tuntia päivässä, häneltä peritään puolet päivätoiminnan asiakasmaksusta.

Lisää asiakasmaksuista pysyväisohjeessa PYSY066 Ikäntyvien päivätoiminnasta sekä päivä- ja yöhoidosta perittävät maksut.

Lisätietoja:

Päivätoiminnan prosessinomistajat gerontologisen kuntoutuksen erityisasiantuntija
ja palvelupäällikkö

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
<http://www.hel.fi/sote>

Käyntiosoite

Toinen Linja 4 A
Helsinki 53

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

sosiaalijaterveys@hel.fi

toimialajohtaja

palvelukokonaisuuden johtaja

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
<http://www.hel.fi/sote>

Käyntiosoite

Toinen Linja 4 A
Helsinki 53

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

sosiaalijaterveys@hel.fi